

MONITOR CHINY-BAŁKANY

STYCZEŃ 2018

„Monitor Chiny-Bałkany” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualnymi stosunkami bilateralnymi państw Półwyspu Bałkańskiego z Chinami ze szczególnym naciskiem na współpracę w ramach formatu 16+1 oraz inicjatywy Pasa i Szlaku. Monitor opracował mgr Przemysław Ciborek – młodszy analityk Ośrodka Spraw Azjatyckich.

MONITOR CHINY-BAŁKANY

STYCZEŃ 2018

5 stycznia: **Taihe Group Ltd. z inwestycją w Serbii.** Chińscy inwestorzy planują zainwestować 14,5 mln USD w budowę czterech fabryk do przetwarzania plastikowych odpadów w mieście Cuprija. Zakończenie budowy kompleksu ma nastąpić w 2019 skutkując zatrudnieniem 500 pracowników. Chińskie Taihe Group Ltd. jest posiadaczem 75% udziałów w serbskim Blue Sky Ltd., reszta udziałów kontrolowana jest przez obywatela ChRL Guangguo Zhou.

8 stycznia: **Vucic z ofertą inwestycyjną do ChRL.** Serbski prezydent Aleksandar Vucic poprzez ambasadora Li Manchanga zwrócił się z prośbą do Xi Jinpinga o pomoc w poszukiwaniu inwestora dla kopalni miedzi RTB Bor. Dyrektor kopalni, Blagoje Spaskovski powiedział, iż RTB Bor potrzebuje strategicznego partnera, który jest gotowy zainwestować 500 mln USD w otwarcie nowej kopalni i renowację istniejących wyrobisk. Serbski rząd planuje ogłoszenie przetargu na prywatyzację kopalni w I kwartale 2018 roku.

8 stycznia: **COSCO wdroży nowe projekty w porcie w Pirusie.** Nowe prace obejmują pogłębianie portu do 20 metrów, ulepszenie sieci elektrycznej oraz wodociągowej jak i instalację czterech boi cumowniczych dla statków. Port jest również gotowy na przyjęcie nowego doku naprawczego „Piraeus III” o długości 240 metrów, szerokości 45 metrów oraz udźwigu 22 tys. ton. Dok będzie w stanie obsługiwać statki o pojemności do 80 tys. ton. Przedstawiciele greckiego rządu wyrażają zadowolenie działalnością COSCO, bowiem dotychczasowe ograniczenia portu doprowadziły do sytuacji, gdzie Grecy dokowali swoje statki w Turcji, Chorwacji oraz na Malcie, doprowadzając do utraty części dochodów dla gospodarki kraju.

9 stycznia: **Chiny zapraszają Bułgarię do udziału w International Import Expo.** Wystawa odbędzie się w dn. 5-10 listopada 2018 roku. Wydarzenie odbywa się z inicjatywy przewodniczącego Xi Jinpinga. Zaproszenie zostało wystosowane przy okazji spotkania przedstawicieli Agencji Wykonawczej ds. Promocji Ma-

CHIŃSKI PRODUCENT PRZEMYSŁU SAMOCHODOWEGO-MEI TA INWESTUJE W BELGRADZIE

Początkowo inwestycja ta miała trafić nad Wisłę, natomiast ostatecznie zdecydowano się na rozbudowę istniejącej już siedziby firmy w Serbii. Burmistrz Belgradu, Miroslav Cuckovic w bezpośrednim tonie oznajmił, iż Serbia swoją ofertą pokonała Unię Europejską i Polskę, jeśli chodzi o dogodność warunków inwestycyjnych.

łych i Średnich Przedsiębiorstw (SMEME) z Doradcą Ekonomiczno-Handlowym Ambasady ChRL w Bułgarii. Bułgaria będzie miała do dyspozycji własne stanowisko, gdzie może zaprezentować swoje możliwości inwestycyjne, turystyczne i kulturalne. W ramach wystawy odbędzie się również międzynarodowe forum handlowe w którym wezmą udział ministrowie gospodarki i handlu krajów uczestniczących w wydarzeniu.

12 stycznia: Chiny planują budowę parku przemysłowego w Serbii. Minister ds. innowacji i rozwoju technologicznego Nenad Popovic oraz ambasador ChRL Li Manchang zapowiedzieli utworzenie parku technologicznego w Borcy na przedmieściach Belgradu. Szczegóły mają zostać określone z partnerami chińskiego China Road and Bridge Corporation (CRBC). Konstrukcja parku ma zostać oparta o współpracę w charakterze chińsko-serbskiego joint venture. Park o planowanej powierzchni 320 ha ma utworzyć około 10 tys. nowych miejsc pracy. Inwestycja szacowana jest na 300 mln EUR i finansowana zostanie ze środków EXIM Bank of China, China Construction Bank oraz China Development Bank.

12 stycznia: Chiny zbudują most w Chorwacji. Chińskie konsorcjum China Road and Bridge Corporation zostało wyznaczone do skonstruowania kluczowego mostu dla chorwackiego przemysłu turystycznego. Będzie to pierwsza znacząca inwestycja ChRL w państwie regionu UE. Sama budowla budzić ma wiele kontrowersji związanych z roszczeniami Sarajewa, gdyż most w znaczny sposób miałby ograniczać jego dostęp do morza. Chorwaci w tej sytuacji zmuszeni byli do zwiększenia wysokości mostu do 55 metrów. Konstrukcja pozwoli również na ominięcie 10 kilometrowego odcinka bośniackiej trasy dla podróżnych udających się w stronę Dubrownika. Chińska oferta (279 mln EUR) została wybrana jako najkorzystniejsza. W przetargu startowała również austriacka firma Strabag oraz włosko-tureckie konsorcjum. Budowa mostu ma zakończyć się w 2022 roku.

16 stycznia: spotkanie ambasadora BiH oraz wiceministra MSZ ChRL. Spotkanie na prośbę wiceministra Wang Chao z ambasadorem BiH w ChRL Antonem Rillem miało na celu omówienie stosunków bilateralnych oraz kwestii będących przedmiotem wspólnego zainteresowania. Prasie nie udzielono informacji nt. agendy czy specyficznych tematów poruszanych na spotkaniu.

19 stycznia: China Energy Group z inwestycją w Sanskim Moście. Porozumienie pomiędzy CEG oraz bośniackim Lagerem zakłada budowę kompleksu elektrowni i kopalni RiTE Kamengrad. Ostateczne porozumienie opiewa na sumę 639,5 mln USD i zostanie parafowane przy okazji najbliższego szczytu formuły 16+1. Elektrownia Kamengrad będzie dysponowała całkowitą mocą 430 MW.

21 stycznia: CNPC ze spółką zależną w Bukareszcie. Spółka BGP Inc., zależna od China National Petroleum Corporation została zarejestrowana w rumuńskim rejestrze handlowym. Agentem firmy w europejskim państwie jest Guo Zhengfei.

21 stycznia: inauguracja drugiego Instytutu Konfucjusza w Bośni i Hercegowinie. Instytut został otworzony na Uniwersytecie w Banja Luce przy współpracy z Tianjin University of Technology and Education. Prezydent Republiki Serbskiej Miloš Rad Dodik oraz Zhao Haishan, zastępca gubernatora Tianjin oraz ambasador ChRL w BiH, Chen Bo uczestniczyli w ceremonii otwarcia. Chen Bo wyraził zadowolenie z faktu, iż język chiński jest drugim ustawowym językiem obcym nauczany w szkołach podstawowych i średnich. Pierwszy Instytut Konfucjusza został formalnie założony w 2015 roku w Sarajewie.

23 stycznia: Mei Ta zainwestuje w Belgradzie. Chińska firma planuje zainwestować 122,5 mln USD w budowę drugiej fabryki części samochodowych – powiadomił burmistrz Belgradu Sinisa Mali. Budowa fabryki o powierzchni 55 tys. mkw rozpocznie się pod koniec lutego lub na początku marca. Zakończenie planowane jest na wrzesień br. Mei Ta zatrudnia obecnie 800 pracowników i przy rozbudowie fabryki planuje zwiększyć siłę roboczą do 2500. Chińska firma zajmuje się produkcją części silników samochodowych oraz innych części mechanicznych w maszynach przemysłowych. Firma posiada również swoje fabryki we Francji, na Słowacji i w Indiach.

25 stycznia: Hainan zainteresowany handlem z Rumunią? Symposium zorganizowane przez Chińską Radę Promocji Handlu Zagranicznego prowincji Hainan (CCPIT) dotyczyło możliwości współpracy gospodarczej oraz wymiany handlowej z Rumunią. Han Jinglei odpowiadający za departament spraw zagranicznych prowincji dokonał prezentacji możliwości współpracy z rumuńskim okręgiem Arad. Współpraca ma przede wszystkim pobudzić współpracę w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw. Przy tej okazji, Li Zhijie – przewodniczący prowincjonalnej rady potwierdził, iż w maju tego roku delegacja prowincji uda się m.in. do: Polski, Rumunii oraz Czech.

29 stycznia: Wielkie Tyrnowo z obchodami Chińskiego Nowego Roku. Trzygodzinne uroczystości odbyły się w budynku Teatru Muzycznego, które zostały zorganizowane wspólnie przez chińską ambasadę w Bułgarii, miasto Wielkie Tyrnowo i tamtejszy Instytut Konfucjusza. Ambasador ChRL w Bułgarii, Zhang Haizhou przy okazji podkreślił, iż dzięki inicjatywie Pasa i Szlaku kraje zostały ponownie połączone silnymi więzami ekonomicznymi tak jak w przypadku Jedwabnego Szlaku.

30 stycznia: wyniki sondażu bułgarskiego środowiska biznesowego wskazują na Chiny. W przeprowadzonej przez Bułgarską Izbę Handlową i Przemysłu (BCCI) ankiecie, aż 54% respondentów bułgarskiego biznesu preferuje Chiny jako cel podróży służbowej. Na drugim miejscu znalazły się Niemcy i kolejno: Włochy, Serbia, Rumunia, Macedonia oraz Rosja. Z badań wynika, iż dla ponad 75% ankietowanych główną motywacją podróży służbowych jest chęć zwiększenia eksportu, 36% respondentów poszukuje partnerów w celu importu towarów a 28% poszukuje partnera do wspólnych inwestycji w Bułgarii. W odniesieniu do preferowanej branży, 39% poszukuje

partnera w przemyśle maszynowym, 28% w branży spożywczej, 19% szuka natomiast producentów elektroniki oraz odzieży i tekstyliów. Co ciekawe, tylko 2% bułgarskich biznesmenów przyznało się, iż nie zna warunków handlowych w krajach, którymi zamierza robić interesy, 64% było częściowo świadomych, natomiast 35% było przekonane, że wie jak robić interesy w kraju przyjmującym. Według danych Krajowego Instytutu Statystycznego, Chiny były trzecim największym eksporterem i importerem w Bułgarii. Wielkość eksportu osiągnęła 0,71 mld USD a wartość importu wyniosła 1,25 mld USD.

31 stycznia: ICBC pojawi się w Grecji. Przedstawiciele Industrial and Commercial Bank of China spotkali się w z przedstawicielami greckiego Ministerstwa Gospodarki i Rozwoju w celu otrzymania licencji na prowadzenie działalności w Grecji. ICBC porozumiało się również w tej sprawie z Bank of Greece, by procedura licencyjna przebiegła w jak najkrótszym czasie. Głównym przedmiotem działalności ICBC w Grecji mają być inwestycje przemysłowe i infrastrukturalne, bankowość detaliczna a także udział finansowy w dużych projektach inwestycyjnych na terenie Grecji.

KOMENTARZ

1. Komentując inwestycję firmy Mei Ta w okolicach Belgradu, warto przypomnieć iż planowana ekspansja miała opierać się na budowie fabryki w Polsce. W oczach chińskiego przedsiębiorstwa, serbskie warunki bardziej odpowiadały dalszej rozbudowie istniejącej już fabryki w Belgradzie. Burmistrz Belgradu, Miroslav Cuckovic w bezpośrednim tonie oznajmił, iż Serbia swoją ofertą pokonała Unię Europejską i Polskę, jeśli chodzi o dogodność warunków inwestycyjnych. Serbia coraz częściej jawi się jako najważniejszy bałkański ośrodek dla inicjatywy Pasa i Szlaku. Obecnie podejmowana inwestycja elektrociepłowni Kostolac według szacunków pochłonie ok. 1,2 mld USD. Chińskie przedsiębiorstwa aktywnie zaangażowane są również w modernizację serbskiej sieci drogowej, zainicjowanej poprzez renowację mostu Pupinova nad Dunajem w Belgradzie. Aktualne chińskie inwestycje drogowe skupione są na budowie paneuropejskich korytarzy X oraz XI wykonywanych dzięki inwestycji China Road and Bridge Corporation. Serbia w chińskiej układance stanowi bardzo ważny element ze względu na swoje położenie geograficzne. Chiny aktualnie skupiają się nad budową korytarzy transportowych wokół portu w Pireusie. Dodatkowo, Serbia nie jest członkiem NATO oraz UE, co stanowi element większego zaufania dla serbskich władz w Pekinie. Warto przy tym wspomnieć, iż serbski rząd nie wykazuje się wysoką aktywnością w celu przyciągnięcia chińskich inwestycji. Obecnie, bardziej przypomina to reagowanie na chińskie sugestie i pomysły przy czym idzie to w parze z realizacją założeń serbskiego rządu. Przy nadal słabo rozwiniętej infrastrukturze, chińskie inwestycje pobudzają wzrost gospodarczy. Inwestycje te zwiększają również atrakcyjność tego kraju dla nowych inwestorów. W ten sposób chińska aktywność gospodarcza zwróciła uwagę UE, dając wyraźnie do zrozumienia,

iż region ten nie może być dłużej zaniedbywany w realizowanej przez UE polityce. Należy również otwarcie przyznać, iż debata publiczna w Serbii nad postępującymi chińskimi inwestycjami sprowadzana jest do poziomu „wyjątkowej okazji” wspomagającej rozwój gospodarczy oraz ewentualnego wsparcia rządu w kwestii Kosowa. W tym kontekście widoczny jest brak jest konstruktywnej refleksji nad dalszymi reperkusjami zwiększonej obecności gospodarczej Chin w kraju.

2. Rok 2018 może być kluczowy dla przyszłości Półwyspu Bałkańskiego, zwłaszcza jeśli chodzi o jego zachodnią część. Rosja i Chiny są świadome, iż region ten stanowi „słaby punkt” polityki europejskiej i wydają się uderzać w niego z pełną siłą. Najbardziej uwidacznia się to w przypadku Serbii, która przymierzana jest do włączenia jej w struktury Unii Europejskiej, z drugiej strony staje się odbiorcą coraz większej ilości chińskich inwestycji. Dodatkowo, Stany Zjednoczone dążą do włączenia państw bałkańskich w struktury NATO. Będzie to jednak żmudny proces, ponieważ wciąż pozostaje wiele kwestii, które muszą zostać wyjaśnione przed ewentualną akcesją państw Półwyspu Bałkańskiego w struktury ww. organizacji. Na pierwszy plan wysuwa się określenie statusu Kosowa wobec Serbii oraz problem Macedonii w relacjach z Grecją. Na poziomie deklaracyjnym, serbski i macedoński rząd wciąż dąży do pełnego członkostwa w UE, natomiast w jednym z wywiadów, prezydent Macedonii Gjorge Ivanov powiedział, iż obecnie dochodzi do paradoksalnej sytuacji w której używa się chińskich pieniędzy i kredytów, by zbudować solidne połączenia tranzytowe w łączące Macedonię z resztą Europy. W istocie dochodzi do niebezpiecznej sytuacji, ponieważ chińskie inwestycje infrastrukturalne na Bałkanach obciążają rządy państw z europejskimi aspiracjami poprzez wieloletnie zobowiązania kredytowe. W przypadku Serbii, przewodniczący Xi Jinping niejednokrotnie podkreślał znaczenie tego kraju dla inicjatywy Pasa i Szlaku. Nie można mieć również złudzeń do tego, iż chińskie inwestycje w tym regionie wciąż będą cieszyły się zainteresowaniem państw Bałkańskich w oparciu o ich pragmatyczne względy. Jednak ChRL ma świadomość, iż prowadzenie intensywnej polityki inwestycyjnej w tym regionie podważa jego stabilność, bowiem UE jest gwarantem jego politycznego bezpieczeństwa a tym samym staje się gwarantem długoterminowej rentowności chińskich inwestycji.

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

